

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

AKKERWINDE

TE SCHERPENZEEL




- * Bodem
- * Waterbodem
- * Water
- * Archeologie
- * Ecologie
- * Milieu

Ecologie

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

Akkerwinde te Scherpenzeel

Opdrachtgever	Tonnaer Vonderweg 14 5616 RM Eindhoven
Rapportnummer	1849.007
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	6 oktober 2016
Vestiging	Boxmeer
Opsteller	Ing. T. Bruinsma
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Ing. M. Koen
Paraaf	



Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Flora- en faunawet dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
	2.1 Ligging en huidig gebruik van de onderzoekslocatie	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen.....	3
3	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	4
4	TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	5
	4.1 Flora- en faunawet	5
	4.2 Gebiedsbescherming	8
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN.....	9
	5.1 Vogels	9
	5.2 Vleermuizen.....	10
	5.3 Overige zoogdieren.....	11
	5.4 Reptielen, amfibieën en vissen.....	12
	5.5 Ongewervelden.....	13
	5.6 Vaatplanten	13
6	TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET	14
	6.1 Broedvogels.....	14
	6.2 Vleermuizen.....	15
	6.3 Grondgebonden zoogdieren.....	15
	6.4 Reptielen (hazelworm)	16
	6.5 Amfibieën	16
	6.6 Overige soort(groep)en	16
7	GEBIEDSBESCHERMING	17
	7.1 Natuurbeschermingswet 1998.....	17
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	17
8	SAMENVATTING EN CONCLUSIES.....	18

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Tonnaer opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Akkerwinde te Scherpenzeel.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging met als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen plannen. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens de Natuurbeschermingswet 1998 zijn beschermd, of deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

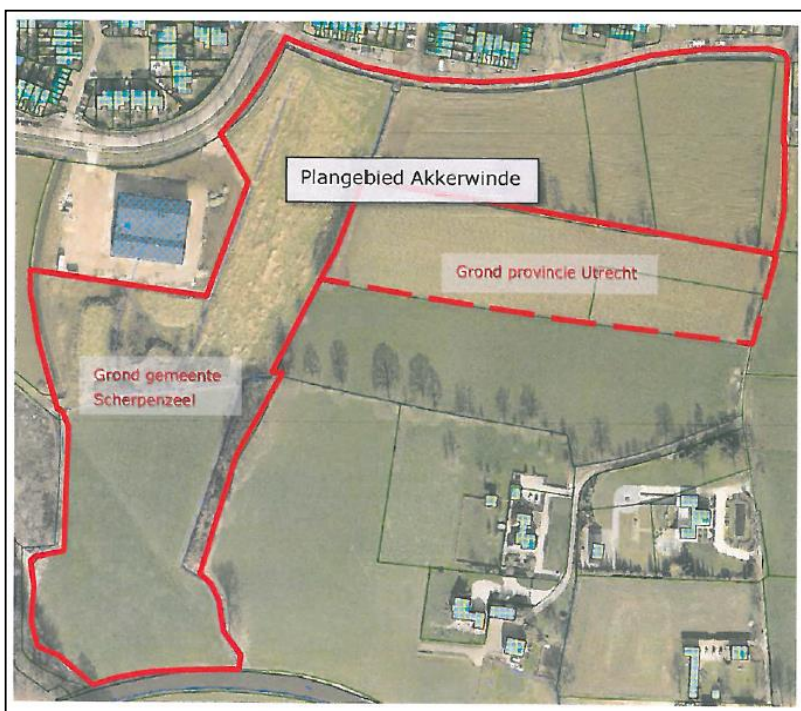
Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Ligging en huidig gebruik van de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie ($\pm 7,5$ ha) is gelegen ten zuiden van de Akkerwindelaan in Scherpenzeel. De onderzoekslocatie is kadastraal bekend gemeente Scherpenzeel, sectie G, nummers 1316, 2129, 2130, 2494, 2916 en 2917. Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 32 G, (schaal 1:25.000) zijn de coördinaten van de onderzoekslocatie $X = 162.422$, $Y = 453.985$. Het maaiveld bevindt zich volgens het Actueel Hoogtebestand Nederland (www.ahn.nl) op een hoogte van circa 5 m +NAP.

In onderstaande figuur 1 is de onderzoekslocatie weergegeven (rode lijn). Een deel van het gebied is momenteel nog in eigendom van de gemeente Utrecht. Onbekend is nog of dit gebied binnen het plan wordt betrokken (zie gestippelde lijn).



Figuur 1. Onderzoekslocatie (rood gearceerd).

De onderzoekslocatie (± 75.907 m²) betreft het plan Akkerwinde, gelegen ten zuiden van de Akkerwindelaan en de onlangs gebouwde school aan de Ringbaan. Het terrein is momenteel hoofdzakelijk in gebruik als grasland. De agrarische percelen waaruit de onderzoekslocatie bestaat hebben een natuurlijke begrenzing bestaande uit houtsingels. De houtsingels bestaan voornamelijk uit elzen, berken, populierenbomen en eiken. De ondergroei bestaat voornamelijk uit braamstruweel en brandnetelruigte. Langs deze houtsingels liggen drainagesloten welke gedurende het veldbezoek droog stonden. Aan de zuidzijde grenst het plangebied aan de Lunterse beek. Een aftakking van deze beek vormt de begrenzing aan de westzijde van het plangebied. Achter deze watergang ligt een oud beukenbos.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.



Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.



Figuur 3. Noordzijde plangebied bestaat grotendeels uit grasland.



Figuur 4. Drainagesloten niet permanent waterhoudend.



Figuur 5. Houtsingels met diverse boomsoorten.



Figuur 6. Meerstammige elzen als gevolg van hakhoutbeheer.



Figuur 7. Oostzijde plangebied met dicht begroeide houtsingels.



Figuur 8. Oostzijde plangebied in gebruik als maïsakker.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens om ter plaatse van de agrarische landbouwgrond circa 150 woningen te bouwen. Ten behoeve van de geplande woningbouw worden de agrarische gronden bouwrijp gemaakt en worden mogelijk groenstructuren verwijderd en drainagesloten gedempt.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 26 september 2016. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van ~~van~~ expert judgement nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Utrecht en Gelderland geraadpleegd.

Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) gegenereerd.

Het gebruik van openbare bronnen als waarneming.nl is voor zakelijke gebruikers niet toegestaan. Werknemers van een adviesbureau, ambtenaren, terreinbeheerders, ZZP-ers, stagiairs en onderzoekers vallen onder de definitie van zakelijk gebruikers.

Verspreidingsgegevens van soorten zijn veelal weergegeven op kilometerhokniveau (1 x 1 kilometer) of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Verder zijn sommige verspreidingsgegevens niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Flora- en faunawet bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving.

4.1 Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde *%ee*, tenzij *+principe* gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (*%ee+*). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (*%enzij+*) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen.

Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voor de Flora- en faunawet geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in drie beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Hierbij vallen vogels onder een aparte categorie.

Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

<p>Tabel 1 algemeen beschermde soorten</p> <p>Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet.</p> <p>Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden.</p> <p>Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol</p>
<p>Tabel 2 overige beschermde soorten</p> <p>Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden.</p> <p>De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium <i>doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort</i> (<i>dichte toets</i>).</p> <p>Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmbloem, steenbreekvaren, tongvaren, maretak</p>

Tabel 3 strikt beschermde soorten

Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten.

De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang.

Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreepd, boomkikker, kamsalamander

Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Broedvogels en vleermuizen zijn soortgroepen uit de strengste beschermingscategorie. Voor de overige soortgroepen is de beschermingsstatus afhankelijk van de soort.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk strikt beschermd en qua beschermingsregime te vergelijken met Tabel 3 van de Flora- en faunawet. Broedvogels vallen onder een aparte beschermingsgroep en zijn ingedeeld in een vijftal beschermingscategorieën (Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, Dienst Regelingen, 2009). Zie tabel III voor een indeling van de bescherming van broedvogels.

Tabel III. Beschermingscategorieën aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen.

Broedvogels		
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.		
Beschermingscategorie 1	nesten jaarrond beschermd, ook buiten broedseizoen	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
Beschermingscategorie 2		Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
Beschermingscategorie 3		Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
Beschermingscategorie 4		Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Beschermingscategorie 5		Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.
Overige broedvogels (%algemeen+voorkomende broedvogels)	Nesten die <i>niet</i> het hele jaar door zijn beschermd; enkel binnen broedseizoenen.	Vogels die elk broedseizoen een nieuw nest maken of in staat zijn een nieuw nest te maken. De vogelnesten voor eenmalig gebruik.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen alle verblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat negatieve gevolgen voor de vleermuisstand op lokaal niveau. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven.

Algemene Zorgplicht

De algemene zorgplicht houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen voor de flora en fauna kunnen ontstaan, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen te voorkomen. Zo kan er bijvoorbeeld rekening worden gehouden met amfibieën en kleine zoogdieren worden wanneer materialen en houtstapels, waaronder de dieren verblijven, worden verwijderd.

Tabel IV. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

De algemene zorgplicht is in de meeste gevallen voornamelijk van toepassing op beschermde soorten die staan vermeld in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit betreffen algemeen voorkomende soorten, waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling geldt. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor de betreffende soortgroep worden aangegeven.

4.2 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

Natuurbeschermingswet 1998 (Natura 2000-gebieden)

De Natuurbeschermingswet 1998 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000-wetgeving, zijn de termen %Habitatrichtlijngebied+en %Vogelrichtlijngebied+komen te vervallen. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het Ministerie van Economische Zaken (via Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) of door de Provincie.

Natuurbeschermingswet 1998 (Beschermden Natuurmonumenten)

Beschermden Natuurmonumenten zijn gelegen buiten de Natura 2000-gebieden. Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 is het onderscheid tussen Staats- en Beschermden Natuurmonumenten opgeheven en gewijzigd in Beschermden Natuurmonumenten en zijn (delen van) Beschermden Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden komen te vervallen. Het beschermingsregime voor Beschermden Natuurmonumenten betreft het verbod om zonder vergunning handelingen te verrichten die schadelijk kunnen zijn voor de te beschermen waarden van een natuurmonument, zoals natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis ervan. Ontwikkelingen zijn wel mogelijk als door het Ministerie of de Provincie een vergunning is verleend.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omliggende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermden Natuurmonumenten en de Wetlands) en verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk geworden voor het Natuurnetwerk Nederland. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. De planologische begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied en verbinding routes. Indien van toepassing wordt in dit hoofdstuk tevens beoordeeld of de voorgenomen plannen een verstorend effect kunnen hebben op de betreffende (mogelijk) aanwezige beschermde soort.

5.1 Vogels

Broedvogels (beschermingscategorie 1 t/m 4)

De onderzoekslocatie is volledig onbebouwd en daardoor ongeschikt voor jaarrond beschermde soorten als huismus en gierzwaluw. De bomen binnen het plangebied zijn tevens gecontroleerd op nesten van soorten als sperwer en ransuil. Deze zijn niet aangetroffen waardoor de aanwezigheid van broedparen momenteel kan worden uitgesloten. Het is tevens niet te verwachten dat in de nabije toekomst hier alsnog dergelijke soorten zullen gaan nestelen. Volledige zekerheid hieromtrent kan echter alleen worden verkregen door enkele maanden voor de kap de houtsingels nogmaals te controleren op nesten van soorten als sperwer en ransuil.

De onderzoekslocatie is ook gecontroleerd op de aanwezigheid van nestmogelijkheden van steenuil en kerkuil. Deze zijn niet aanwezig. De onderzoekslocatie vormt echter wel geschikt foerageergebied voor beide soorten. Voor de steenuil betreffen dit vooral de randzones van het grasland ter hoogte van de houtsingels, waar de steenuil vanuit de bomen op muizen en dergelijke kan jagen. Wanneer zich binnen een straal van circa 300 meter van de onderzoekslocatie een broedlocatie van de steenuil bevindt, bijvoorbeeld op een boerenerf in oostelijke richting, zal de beoogde nieuwbouw een essentiële verstoring veroorzaken ten aanzien van het foerageeraanbod van het betreffende steenuilenpaar. Indirect kan hierdoor de huidige nestplaats ongeschikt raken.

De kerkuil foerageert, in tegenstelling tot de steenuil, ook vliegend boven landschapselementen als de oeverzone van de Lunterse Beek. Mede afhankelijk van de nieuwe inrichting van het gebied en de hoeveelheid toekomstige verlichting kan worden bepaald in hoeverre de oeverzone van de Lunterse beek potentieel foerageergebied blijft voor de kerkuil. De overige potentiële foeragemogelijkheden op de onderzoekslocatie zullen zeker verdwijnen. De kerkuil heeft in tegenstelling tot de steenuil een veel groter territorium waarbinnen de kerkuil naar voedsel zoekt. Volgens de soortenstandaard in Nederland is een territorium van de kerkuil vaak tussen de 60 tot 1.200 hectare groot. Uitgaande van het kleinste territorium, betreft de onderzoekslocatie circa 10% van een territorium. Aangezien in de omgeving van Scherpenzeel weinig tot geen andere ontwikkelingen zijn die het leefgebied zullen aantasten, zal het verdwijnen van die maximaal 10% aan leefgebied geen essentiële verstoring veroorzaken op de geschiktheid van de eventueel in de omgeving aanwezige nestlocatie.

Broedvogels (beschermingscategorie 5)

De broedvogels waarvan het nest alleen in uitzonderlijke gevallen jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk hollenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. Op de onderzoekslocatie zijn in de bomen op de onderzoekslocatie geen holtes of grote nesten aangetroffen. Het is niet uitgesloten dat in de nabije toekomst alsnog een soort als grote bonte specht of ekster binnen het plangebied gaat nestelen. Het gaat hierbij echter om algemeen voorkomende soorten, die in dit geval in de omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat nog te maken nesten van dergelijke soorten binnen het plangebied een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben.

Overige broedvogels

Door de aanwezigheid van struiken en bomen zijn er op de onderzoekslocatie geschikte nestlocaties aanwezig voor algemene vogels als merel, zwartkop, tjiftjaf, heggenmus, winterkoning, roodborst en houtduif. Vanwege het grote oppervlak aan gras- en akkerland is het tevens mogelijk dat er binnen de onderzoekslocatie weidevogels tot broeden kunnen komen, bijvoorbeeld Kievit en graspieper. Deze zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen, maar kunnen in een volgend broedseizoen wel ter plaatse een nest hebben.

5.2 Vleermuizen

Diverse vleermuizen maken gebruik van gebouwen als verblijfplaats, maar er zijn ook boombewonende vleermuizensoorten. Vleermuizen maken van diverse verblijven gebruik in diverse seizoenen als kraam-, zomer-, paar- en winterverblijfplaats en wisselen per seizoen tussen een netwerk aan verblijfplaatsen. Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens *et al.* 2010) is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Bomen bieden verblijfplaatsen voor vleermuizen, zowel in de zomer, paar, kraam als winterperiode. Allerlei holtes, spleten of lohangend schors kunnen door vleermuizen gebruikt worden. Verlaten spechtenholten of holen die door rotting bij een afgebroken tak ontstaan zijn kunnen door vleermuizen gebruikt worden, met name als deze door rottingsproces naar boven toe zijn uitgerot (tertiaire holte). In de houtsingels op de onderzoekslocatie zijn mogelijk enkele bomen aanwezig die kunnen fungeren als verblijfplaats voor vleermuizen als rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis of ruige dwergvleermuis.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat, naar verwachting worden gebruikt door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en mogelijk gewone grootoorvleermuis om te foerageren. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foeragemogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft diverse bosschages en tuinen met bomen, laanbeplanting en het stroomgebied van de Lunterse beek.

Boven de Lunterse beek kan tevens een soort als de watervleermuis foerageren. Ondanks het behoud van de waterloop is het wel van belang dat dit gebied onverlicht blijft. Een soort als de watervleermuis is namelijk zeer gevoelig voor verlichting.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De aanwezige houtsingels op de onderzoekslocatie en de Lunterse beek kunnen deel uitmaken van een vliegroute voor vleermuizen. Door de herinrichting van de onderzoekslocatie kunnen potentiële vliegroutes worden onderbroken. Dit kan worden voorkomen door de huidige houtsingels te behouden en deze en niet te verlichten. Vanuit de nieuwbouwwijk of achtertuinen mag geen verlichting worden gericht op de houtsingels en de Lunterse beek. Geadviseerd wordt om tussen de nieuwbouwwijk en de Lunterse beek een buffer te creëren met opgaande beplanting.

5.3 Overige zoogdieren

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als konijn, haas, egel, mol en rosse woelmuis. Door de voorgenomen werkzaamheden zullen er holen van konijnen en muizen worden vergraven. Bij het verwijderen van beplanting en houtsingels kunnen schuilplaatsen van de egel worden vernietigd.

Streng beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn. De hoge bomen op de onderzoekslocatie konden door het dichte bladerdek niet goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten, zodat de aanwezigheid van een vaste- rust of verblijfplaats van eekhoorn niet kan worden uitgesloten. Hier dient met betrekking tot de kapwerkzaamheden tijdig rekening mee gehouden worden.

De das komt volgens de verspreidingsgegevens voor in de omgeving van Scherpenzeel. Tijdens het veldbezoek zijn binnen de onderzoeklocatie geen burchten, graaf-, loop- of eetsporen, latrines en/of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van het plangebied door de das. Ook langs de Lunterse beek zijn geen sporen van de das aangetroffen. Gezien het ontbreken hiervan kan worden uitgesloten dat de onderzoekslocatie van essentieel belang voor de das.

Het plangebied kan wel deel uitmaken van het leefgebied van de steenmarter en de boommarter. Binnen het plangebied zijn echter geen potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig. De steenmarter is niet kieskeurig omtrent foerageermogelijkheden. Deze vindt zijn/haar voedsel zowel binnen als buiten stedelijk gebied, terwijl de boommarter zich vooral in het bosrijke buitengebied ophoudt. Daarbij is het leefgebied van beide soorten dusdanig groot dat er met betrekking tot de voorgenomen plannen zeker geen sprake zal zijn van het aantasten van essentieel leefgebied van de steenmarter of de boommarter.

Het voorkomen van overige streng beschermde grondgebonden zoogdieren is tijdens het veldbezoek eveneens niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en/of op basis van verspreidingsgegevens kan het voorkomen ervan tevens redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON (Van Delft *et al.* 2015) en de NDFF zijn binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang waargenomen.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is door de combinaties van houtsingels, grasland en aanwezigheid van Lunterse beek geschikt habitat voor de ringslang, levendbarende hagedis en hazelworm aanwezig. Aangezien de ringslang een watergebonden soort is en er geen werkzaamheden plaatsvinden in het natte deel van de Lunterse beek is het uit te sluiten dat het leefgebied van de ringslang als gevolg van de nieuwbouw wordt aangetast.

De levendbarende hagedis is een soort van vooral heideterreinen en structuurrijke spoor- of wegbermen. Deze elementen zijn niet aanwezig op de onderzoekslocatie. Door het ontbreken van geschikt leefgebied van de levendbarende hagedis is het uit te sluiten dat deze soort als gevolg van de nieuwbouw wordt aangetast.

De hazelworm wordt voornamelijk waargenomen op bos- en heideterreinen, maar maakt daarnaast gebruik van tal van verschillende habitattypes (RAVON, 2007). Doordat de onderzoekslocatie niet binnen het kerngebied van de soort valt en het habitat minder optimaal is, is het niet aannemelijk dat er een bestaande populatie aanwezig is. Het is daarentegen niet uit te sluiten dat incidenteel de hazelworm gebruik maakt van de onderzoekslocatie (zie hoofdstuk 6).

Amfibieën

Volgens gegevens van RAVON (Van Delft *et al.* 2015) en de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie de volgende soorten waargenomen: kamsalamander, kleine watersalamander, heikikker, gewone pad en bruine kikker.

Doordat wateroppervlakten als poelen, vijvers en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën op de onderzoekslocatie zelf uitgesloten. De drainagegreppels langs de randen van de houtsingels op de onderzoekslocatie bevatten onvoldoende water om als voortplantingswater te kunnen dienen. Ten zuiden en westen van de onderzoekslocatie loopt wel de Lunterse beek en een aftakking hiervan aan de westzijde van het plangebied. Daarbij is de Lunterse beek aangewezen als verbindingzone (natuurnetwerk Nederland) om dieren als de kamsalamander te laten migreren tussen de natuurgebieden. De overige streng beschermde soort de heikikker is meer gebonden aan bos- en heideterreinen. Deze soort is daardoor redelijkerwijs niet op de onderzoekslocatie te verwachten.

De onderzoekslocatie vormt hierdoor geschikt landhabitat voor een soort als de kamsalamander. Een dergelijke soort kan zich hierdoor, in combinatie met het potentiële voortplantingswater, op de onderzoekslocatie hebben gevestigd, waarbij met name de houtsingels op de onderzoekslocatie een belangrijke schuilplaats in de winter kan vormen. Naast een eventueel aanwezige streng beschermde soort als de kamsalamander, zal de onderzoekslocatie naar verwachting zeker fungeren als landhabitat voor algemene soorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Door de voorgenomen nieuwbouwplannen, zal dan ook landhabitat van algemene soorten en mogelijk van streng beschermde soorten verloren gaan.

Vissen

Volgens gegevens van RAVON (Van Delft *et al.* 2015) en de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie waarnemingen bekend van de bittervoorn en kleine modderkruiper. Aangezien de werkzaamheden alleen op het droge deel van de onderzoekslocatie plaatsvinden en er geen watergangen worden gedempt is het redelijkerwijs uit te sluiten dat verstoring van bittervoorn en kleine modderkruiper plaatsvindt door de voorgenomen plannen.

5.5 Ongewervelden

Libellen

Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Flora- en faunawet een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebieden zijn te vinden. Beschermden soorten zijn op de onderzoekslocatie niet te verwachten. Het is echter niet uit te sluiten dat er algemene libellen en juffers voorkomen.

Dagvlinders

Beschermden dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermden vlindersoort.

Overige ongewervelden

De aanwezigheid van de overige beschermden ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoorn, zijn op de onderzoekslocatie eveneens uitgesloten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermden soorten op de locatie aanwezig.

5.6 Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermden plantensoorten aangetroffen. Aanwezigheid van beschermden plantensoorten worden ook niet verwacht gezien de aanwezige begroeiing van braamstruweel en brandnetelruigte. Ook in de directe omgeving van de onderzoekslocatie zijn geen beschermden soorten aangetroffen. Het is dan ook niet te verwachten dat beschermden vaatplanten voorkomen op de onderzoekslocatie.

6 TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Flora- en faunawet en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtrajec noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Flora- en faunawet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

Steenuil en kerkuil

De nesten van steenuilen en kerkuilen zijn het hele jaar beschermd. Hierbij moet rekening worden gehouden met de functionele leefomgeving ervan. Voor aanvang van de uitvoering van de beoogde woningbouw geldt dat zal moeten worden vastgesteld of het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied van de steenuil. Voor de steenuil kan dit het beste worden vastgesteld middels territoriumonderzoek en door navraag te doen bij de lokale uilenwerkgroep en bij bewoners van de omliggende (boeren/woon)erven. Indien blijkt dat de steenuil qua voedselaanbod afhankelijk is van de onderzoekslocatie, dan is er sprake van een overtreding van de Flora- en faunawet. Middels inrichtingsmaatregelen buiten de onderzoekslocatie kan vervolgens worden voorkomen dat de huidige nestplaats ongeschikt raakt. Hiervoor dient wel een ontheffing te worden aangevraagd bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken.

Voor de kerkuil is er vanwege de grootte van het territorium, dat vele malen groter is dan dat van de steenuil, in principe geen sprake van essentiële aantasting van het potentiële foerageergebied. Wel wordt geadviseerd om de zone ter hoogte van de Lunterse beek donker en rustig te houden, zodat de kerkuil hierlangs (indien van toepassing) kan blijven foerageren.

Overige soorten

Voor de overige broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 11 van de Flora- en faunawet (Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden aangetast wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Flora- en faunawet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

6.2 Vleermuizen

Voor vleermuizen geldt dat naast verblijfplaatsen ook aspecten als vliegroutes zijn beschermd. De houtsingels op de onderzoekslocatie functioneren mogelijk als potentiële vliegroute. Daarnaast zijn er in de houtsingels oude bomen aanwezig waarin zich mogelijk holten bevinden die door boom bewoende vleermuizen kunnen worden gebruikt als verblijfplaats. De Lunterse beek ten zuiden van het plangebied functioneert mogelijk als een dergelijke vliegroute.

Overtreding van de Flora- en faunawet is te voorkomen door de houtsingels op de onderzoekslocatie een aaneengesloten karakter te laten behouden, geen oude bomen met holte te verwijderen en de verlichting op de boomranden niet toe te laten nemen. Mocht dit niet mogelijk zijn dan wordt geadviseerd om een protocollair vleermuizenonderzoek uit te voeren, zodat de functie van de houtsingels als vliegroute en verblijfplaatsen in bomen, kunnen worden vastgesteld of uitgesloten.

Door de voorgenomen plannen zal de verlichting in de omgeving toenemen, waardoor de functionaliteit van de vliegroute langs de Lunterse beek verloren kan gaan. Overtreding van de flora- en faunawet kan worden voorkomen door maatregelen te nemen tegen verlichting op de potentiële vliegroute. Het advies is om geen verlichting op de Lunterse beek te richten. Tevens kan er een groene buffer worden gecreëerd tussen de nieuwbouwwijk en de Lunterse beek, om verlichting- alsmede geluids- overlast te reduceren ten opzichte van de potentiële vliegroute.

6.3 Grondgebonden zoogdieren

Eekhoorn

De eekhoorn maakt jaarlijks op een andere plek een nest voor het grootbrengen van de jongen. De nesten zijn beschermd in de periode dat het nest gebruikt wordt voor de verzorging van de jongen. De voortplantingsperiode van de eekhoorn begint al in december. In maart en juli worden de jongen geboren die vervolgens 10 weken worden gezoogd. Aan het eind van de herfst worden een aantal winternesten gebouwd om de winter in door te brengen. Elk jaar worden ook de winternesten op een andere plek gebouwd. De winternesten zijn alleen beschermd als deze in gebruik zijn in de periode dat ze gebruikt worden voor de overwintering. In de winterperiode is de eekhoorn gevoelig voor verstoring vanwege het verlies van een veilige schuilplaats en het verlies van de wintervoorraad die verstopt is in de nabijheid van de winterverblijven.

Om verstoring aan een eventueel nog te bouwen eekhoornnest te voorkomen wordt voorgesteld om de te kappen bomen voor de kap nogmaals te controleren op eekhoornnesten. Dit dient bij voorkeur plaats te vinden wanneer het blad van de bomen en struiken is. Bij aanwezigheid van een eekhoornnest wordt geadviseerd de bomen in de periode van eind september tot half november te verwijderen. Dit betreft de periode tussen de voortplantingsperiode en de winterperiode, wanneer er geen sprake van een nest, voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaats. Hiermee wordt overtreding ten aanzien van de eekhoorn op voorhand voorkomen.

Algemene soorten

Als gevolg van het verwijderen van de bomen en vergraven van de grond zullen holen worden vernietigd en kunnen dieren worden verwond of gedood. Voor algemene soorten als konijn, egel en rosse woelmuis geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling van de Flora- en faunawet, waardoor bij verstoring geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is in het kader van de algemene zorgplicht daarbij wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen. Indien noodzakelijk dient een aanwezig dier zorgvuldig te worden verplaatst naar een geschikte locatie buiten het gebied waar de werkzaamheden plaatsvinden.

Mede vanwege de aanwezigheid van konijnen binnen het plangebied zullen als gevolg van graafwerkzaamheden holen worden vernietigd. Aanbevolen wordt om de graafwerkzaamheden ter plaatse van de konijnenholen buiten de gevoelige perioden, zoals de kraamtijd en de winter, uit te voeren. De minst gevoelige periode voor het uitvoeren van graafwerkzaamheden is augustus tot en met november.

6.4 Reptielen (hazelworm)

Voor de hazelworm geldt dat het gehele leefgebied te allen tijde is beschermd. Omdat de aanwezigheid van de hazelworm op de onderzoekslocatie niet is uit te sluiten, wordt geadviseerd om middels gericht veldonderzoek (plaatjesmethode) in de juiste periode vast te stellen of de hazelworm hier al voorkomt. Bij het aantreffen van de hazelworm (Tabel 3-soort) dient een ontheffing te worden aangevraagd voor het vernietigen van leefgebied en dienen de randen van de nieuwbouwwijk te worden geoptimaliseerd als leefgebied voor de hazelworm.

6.5 Amfibieën

Streng beschermde soorten

Voor onder andere de kamsalamander geldt dat het leefgebied (inclusief landhabitat) beschermd is. Aangezien door het verdwijnen van het potentiële landhabitat de functionaliteit ter plaatse niet kan worden behouden dient, mits aanwezig, voor de kamsalamander een ontheffing aangevraagd te worden voor de verstoring van een vaste rust- en/of verblijfplaats. Onderzoek zal echter eerst moeten uitwijzen in hoeverre de kamsalamander binnen de onderzoeklocatie aanwezig is.

Algemene soorten

Bij het verwijderen van beplanting, houtsingels en boomstobben kunnen algemene soorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander gewond raken of worden gedood (artikel 9 Flora- en faunawet). Voor deze algemene soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen eveneens een vrijstelling van de Flora- en faunawet, waardoor voor het verstoren geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de algemene zorgplicht wel weer noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Aanwezige dieren moeten wederom de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen. Om het betreden van soorten tijdens de bouwwerkzaamheden te voorkomen, wordt geadviseerd het terrein af te schermen van amfibieënscherm.

6.6 Overige soort(groep)en

Overtredingen van de Flora- en faunawet ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 GEBIEDSBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie kan er sprake zijn van negatieve gevolgen voor door de wetgever vanuit natuurwetgeving beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natuurbeschermingswet 1998

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Veluwe, bevindt zich op circa 11,3 kilometer afstand ten westen van de onderzoekslocatie. De onderzoekslocatie is tevens niet gelegen in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als beschermd natuurmonument.

Externe effecten als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, vanwege de afstand (± 11 kilometer) tot het meest nabijgelegen onderdeel van een conform de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd gebied in combinatie met de aard van de plannen (realisatie nieuwbouw naast bestaande dorpsrand) niet te verwachten. Vervolgonderzoek in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt niet noodzakelijk geacht.

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Utrechts Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie grenst echter aan de Lunterse beek behorend tot het Natuurnetwerk (zie figuur 9). De onderzoekslocatie grenst direct aan een gebied behorende tot het Natuurnetwerk Nederland. Dit betekent dat de wezenlijke kenmerken en waarden van deze zone niet negatief beïnvloed mogen worden. Bij de realisatie van de voorgenomen plannen zal dit echter wel het geval zijn. Een goede afscherming tussen het gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland en de nieuwbouwwijk, tezamen met het minimaliseren van verlichting richting de Lunterse beek, kan mogelijk voldoende zijn om deze kenmerken en waarden te behouden. Het advies is om met de provincie af te stemmen of dit afdoende is.



Figuur 9. Ligging onderzoekslocatie (rood omlijnd) ten opzichte van Natuurnetwerk (groen gearceerd).

8 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Tonnaer een Quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de nieuwbouwlocatie Akkerwinde te Scherpenzeel.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging met als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen plannen. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens de Natuurbeschermingswet 1998 zijn beschermd, of deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

De initiatiefnemer is voornemens om ter plaatse van de agrarische landbouwgrond circa 150 woningen te bouwen. Ten behoeve van de geplande woningbouw worden de agrarische gronden bouwrijp gemaakt en worden mogelijk groenstructuren verwijderd en drainagesloten gedempt.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel V. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk versturend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Flora- en faunawet voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel V. Overzicht (potentieel) aanwezige beschermde soorten en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van onderzoek	nader onderzoek benodigd naar het belang van de locatie voor de steenuil, daarnaast rekening houden met mogelijke kerkuil langs de Lunterse beek + controle nieuwe nesten in bomen
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	ja	ja	Afhankelijk van onderzoek	-
	foerageergebied	ja	te voorkomen	nee	nee	geen verlichting richting houtsingels en de Lunterse beek
	vliegroutes	ja	ja	ja	Afhankelijk van onderzoek	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	ja	Ja ¹	nee	¹ controle voor volledige zekerheid omtrent eekhoornnesten, daarnaast zorgplicht voor konijnen en overige algemene soorten
Reptielen		ja	mogelijk	ja	afhankelijk van onderzoek	naderonderzoek naar hazelworm
Amfibieën		ja	ja	ja	afhankelijk van onderzoek	naderonderzoek naar kamsalamander, daarnaast zorgplicht voor soorten als gewone pad, bruine kikker en kl. watersalamander
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-

Tabel VI. Overzicht aanwezige beschermde gebieden en te nemen vervolgstappen

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningsplicht	Bijzonderheden / opmerkingen
Natuurbeschermingswet 1998	11,3 km	nee	nee	nee	-
Natuurnetwerk Nederland	aangrenzend	nee	nee	nee	-

Conclusie

Op basis van onderhavige quickscan dient voor uitvoering van de plannen duidelijkheid te zijn verkregen omtrent het gebruik van de onderzoekslocatie door steenuil, hazelworm, kamsalamander en vleermuizen. Ten aanzien van overige broedvogels geldt dat overtreding op voorhand kan worden voorkomen door het terrein buiten het broedseizoen bouwrijp te maken, geen verlichting te richten op de Lunterse beek en de bomen voor de kap te controleren op eventuele nieuwe nesten van sperwer, ransuil en eekhoorn. Verder dient te allen tijde de algemene zorgplicht in acht te worden genomen.

Bij de voorgenomen plannen is geen sprake van het indienen van een vergunningsaanvraag voor overtredingen van verbodsbepalingen in de Natuurbeschermingswet 1998. Wel wordt geadviseerd om met de provincie Utrecht af te stemmen dat ondermeer door het creëren van een groene buffer geen sprake is van verstoring van het aangrenzende gebied dat is aangewezen als natuur netwerk Nederland.

Gelet op de gevonden en mogelijk aanwezige ecologische waarden en de beoogde planontwikkeling is de verwachting dat de voorgenomen plannen uitvoerbaar zijn, mits in de planvorming en tijdens het uitvoeren van de plannen het bepaalde in de Flora- en faunawet in acht te worden genomen. Indien van toepassing kunnen, middels het tijdig treffen van de juiste maatregelen en het aanvragen van een ontheffing, de plannen alsnog worden uitgevoerd.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Literatuur

- Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente 2011. Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. Platte schijfhoorn *Anisus vorticulus*. Stichting ANEMOON, Bennebroek.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay & I. Wynhoff 2006. De dagvlinders van Nederland: verspreiding en bescherming. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / KNNV Uitgeverij, Utrecht / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Bouwman, J.H., V.J. Kalkman, G. Abbingh, E.P. de Boer, R.P.G. Geraerds, D. Groenendijk, R. Ketelaar, R. Manger & T. Termaat 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen. *Brachytron* 11(2): 103-198. Online versie: <http://www.brachytron.nl/Brachytron/Brachytron112inhoud.html>
- CBS, PBL & Wageningen UR 2012. Planten van de Habitatrichtlijn, 2007-2011 (indicator 1086, versie 04, 6 juli 2012). www.compendiumvoordeleefomgeving.nl. CBS, Den Haag / Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag/Bilthoven / Wageningen UR, Wageningen.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- van Delft, J., J. Kranenbarg, A. de Bruin & P. Frigge 2015. Waarnemingenoverzicht 2014. Bijlage bij RAVON 59 Jaargang 17 (4).
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- van Harxen, R. & P. Stroeken 2011. De Steenuil. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Herder J., A. van Diepenbeek, R. Creemers & P. Frigge 2009. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008. Stichting RAVON.
- van Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil 2008. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied, Den Haag.
- Huijbregts, H. 2003. Beschermde kevers in Nederland (Coleoptera). Nederlandse Faunistische Mededelingen 19: 1-34.
- Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée 2008. Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers (red.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij 1990. Handleiding voor de bescherming van bedreigde muurplanten. Ministerie van LNV, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2005. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! De Flora- en faunawet in de praktijk; informatie over vrijstellingen, ontheffingen en gedragscodes. Ministerie van LNV, Den Haag.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- de Nie, H.W. 1996. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen. Stichting Atlas verspreiding Nederlandse zoetwatervissen / Media Publishing Int., Doetinchem.
- Odé, B., Beringen, R. & van der Slikke, W. 2009. Rapportage Bedreigde Soorten Project 2009. Flo-ron, Leiden.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- van Kessel, N. & J. Kranenbarg 2012. Vissenatlas Gelderland. Ecologie en verspreiding van zoetwatervissen in Gelderland. Uitgeverij Profiel, Bedum.
-

Kurstjens, G., P. Calle & B. Peters 2006. De libellen van de Gelderse Poort: natuurlijk rivierenlandschap soortenrijker dan verwacht. *Brachytron* 9(1&2): 49-57.

Limpens, H.J.G.A. 2005. Vleermuizen in de Gelderse Poort. Een onderzoek naar het voorkomen en landschapsgebruik van vleermuizen in het rivierenlandschap van de Gelderse Poort. VZZ-rapport 2005.25. Zoogdierverseniging VZZ, Arnhem.

te Linde, B. & L.J. van den Berg 2003. Atlas van de flora van Oost Gelderland. Stichting de Maandag, Ruurlo.

Majoor, F., V. de Boer & J. van Diermen 2008. Broedvogels in de Gelderse Poort. Trends vanaf 1990 en recente ontwikkeling 2002-2007. SOVON-inventarisatierapport 2008/3. SOVON, Beek-Ubbergen.

Spitzen - van der Sluijs, A.M., G.W. Willink, R. Creemers, F.G.W.A. Ottburg, R.J. de Boer, P.M.L.Pfaff, W.W. de Wild, D.J. Stronks, R.J.H. Schröder, M.T. de Vos, D.M. Soes, P. Frigge & P.J.H. Struijk 2007. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 - 2005. Stichting RAVON, Nijmegen.

Websites

www.anemoon.org (soortgegevens ongewervelden)

www.eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)

www.floron.nl (soortgegevens planten)

www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)

www.rijksoverheid.nl (natuurwetgeving)

www.mijn.rvo.nl (natuurwetgeving)

www.rvo.nl (nationale natuurwetgeving en soortenstandaards)

www.sovon.nl (soortgegevens vogels)

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/ (Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten)

www.verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)

www.vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)

www.zoogdierverseniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

www.utrecht.nl (EHS en beschermde gebieden in Utrecht)

Verklarende woordenlijst

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kunnenlopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Projectplan

Een projectplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het projectplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Flora- en faunawet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Flora- en faunawet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.



Econsultancy is een onafhankelijk adviesbureau. Wij bieden realistisch advies en concrete oplossingen voor milieuvraagstukken en willen daarmee een bijdrage leveren aan een duurzaam en verantwoord gebruik van onze leefomgeving.

Diensten

Wij kunnen u van dienst zijn met een uitgebreid scala aan onderzoeken op het gebied van bodem, waterbodem, water, archeologie, ecologie en milieu. Op www.econsultancy.nl vindt u uitgebreide informatie over de verschillende onderzoeken.

Werkwijze

Inzet en professionele betrokkenheid kenmerkt onze diensten. De verantwoordelijke projectleider is het eenduidige aanspreekpunt voor de klant en draagt zorg voor alle aspecten van het project: kwaliteit, tijd, geld, communicatie en organisatie. De kernwaarden deskundig, vertrouwd, betrokken, flexibel, zorgvuldig en vernieuwend zijn een belangrijke leidraad in ons handelen.

Kennis

Het deskundig begeleiden van onze opdrachtgevers vraagt om betrokkenheid bij en kennis van de bedoelingen van de opdrachtgever. Het vereist ook gedegen en actuele vakinhoudelijke kennis. Alle beschikbare kennis wordt snel en effectief ingezet. De medewerkers vormen ons belangrijkste kapitaal. Persoonlijke en inhoudelijke ontwikkeling staat centraal want het werk vraagt steeds om nieuwe kennis en nieuwe verantwoordelijkheden.

Creativiteit

Onze medewerkers zijn in staat om buiten de geijkte kaders een oplossing te zoeken met in achtname van de geldende wet- en regelgeving. Oplossingen die bedoeld zijn om snel en efficiënt het doel van de opdrachtgever te bereiken.

Kwaliteit

Er wordt continue gestreefd naar het verhogen van de professionaliteit van de dienstverlening. Het leveren van diensten wordt intern op een dusdanige wijze georganiseerd dat het gevraagde resultaat daadwerkelijk op een zo effectief en efficiënt mogelijke wijze wordt voortgebracht. Hierbij staat de klanttevredenheid centraal. Het kwaliteitssysteem van Econsultancy voldoet aan de NEN-EN-ISO 9001: 2008. Tevens is Econsultancy gecertificeerd voor diverse protocollen en beoordelingsrichtlijnen.

Oprachtgevers

Econsultancy heeft sinds haar oprichting in 1996 al meer dan tienduizend projecten uitgevoerd. Projecten in opdracht van particulier tot de Rijksoverheid, van het bedrijfsleven tot non-profit organisaties. De projecten kennen een grote diversiteit en hebben in sommige gevallen uitsluitend een onderzoekend karakter en zijn in andere gevallen meer adviserend. Steeds vaker wordt onderzoek binnen meerdere disciplines door onze opdrachtgevers verlangd. Onze medewerkers zijn in staat dit voor de opdrachtgever te coördineren en zelf (deel)onderzoeken uit te voeren. Ter illustratie van de veelvoud en veelzijdigheid van de projecten in de werkvelden bodem, waterbodem, ecologie, archeologie, water en milieu kunnen uitgebreide referentielijsten worden verschaft.

Vestiging Limburg

Rijksweg Noord 39
6071 KS Swalmen
Tel. 0475 - 504961
Swalmen@econsultancy.nl

Vestiging Gelderland

Fabriekstraat 19c
7005 AP Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Doetinchem@econsultancy.nl

Vestiging Brabant

Heinz Moormannstraat 1b
5831 AS Boxmeer
Tel. 0485 - 581818
Boxmeer@econsultancy.nl



E-MAIL
info@
econsultancy.nl
INTERNET
econsultancy.nl

